

اورنبورغ
وباشقه شورارگه
بلا تفریق

سنه ۵۰ موم ۵۰ تین
پارم سنه گی ۳
لوح آبلغی ۱ ۵۰

اورنبورغ ژورنال
«دین و معیشت»
تلیفون نومر ۲۸۶
بره ملاب ۲۰ تین

و اولاً دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیعه و صاوات و مساجد یذکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تاسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۷ سنه

دین و معیشت

۱۰ نچی سنه دوامی

دفتده بر دفعه یاغه ایالی نسخه نشر اولنور، دینی
عادی و سیاسی ژورنالدر.

اورنبورغ وباشقه برده اولان شا کوردلرگه بلا تفریق یاغه ۵ موم

مشایعه

الشیخ محمد رادالمکی جناب لورینک «مشایعه حزب
الرحمن و مدافعة حزب الشیطان» نام رساله سی ننگ
۱، ۲، ۳، نچی جزئاری باصلوب چقدی.
رساله موسی بیگی طرفندن میدانه قویلغان
تاریخ ادیان مسئله سی ورحمت الهیه عمومیتی نظریه
لورینه ردیه اولو املیله تالیفی ایدلوب هرکم آنگلارلق
صورنده یازلغان. معلوم مسئله بران اعتقادی چوالغان
واو مسئله حقیقت نهدن عبارت ایدکنی آنگلاوده
کوکلی تردده اولان تورکی طانیغان کشیلره بورساله فی
بورنسخه اوایلرنده توتو لازمدر.
بهاری هر جزئی ۱۵ شهره، پوچته ایله ۱۷ شهره.

صحیفه

t.me/sehifeleribiz
u.u8686@gmail.com

فهرست

مسئله

خاتونلر حقنده.

بونیندی جرئت؟

ترکستان مسلمانلری.

تقریظ.

مسکاو اسپیزدنده ....

لوری خبرلر.

موفش خبرلری

اورنبورغ خبرلری

خاتونلرغه جماعت نمازلرینه

یورونی منع

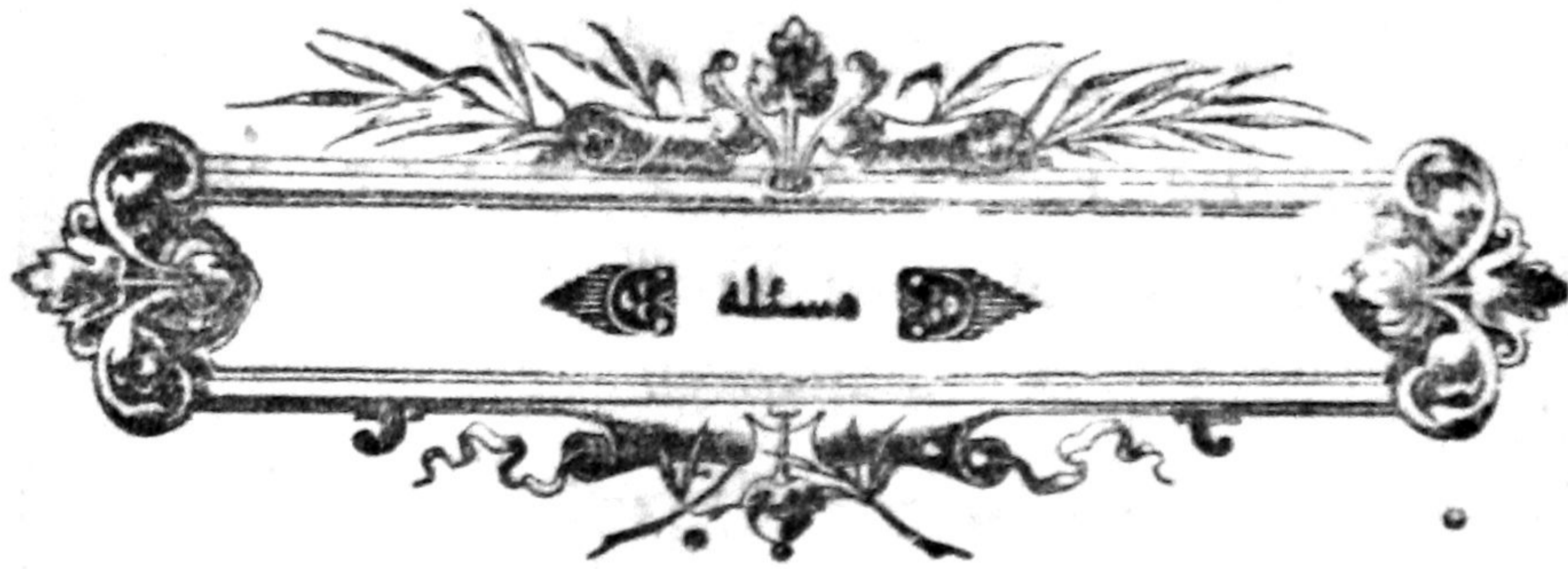
رساله سی کوبلهب هم آزلاب صاتیله باشلادی

بهاسی بره ملهب ۲۵ تین.

یوزدن کیم آماوچیلرغه تنزیل.

آدریس «دین و معیشت» اداره سنه

مادی اهل اللین طرفندن سو اللار :

۵نچى سو ال: بر آدم وفات بولا اوزبىڭ حال حياتىڭ قضاغه قالمش نماز وروزه لارنىڭ فديەسى ايچون بوز صوم وصيت تەبتوب قالدرا. ايندى مذکور بوز صوم قضاغه قالمش بربلاق نماز وروزه نىڭ فديەسىبىنە گنەدە بتمە گانلىكىڭ وار ئلارى بر آدمىڭ قرضىڭ قالمش بربلاق نماز وروزه نىڭ فديەسىبىنە طوترالردە مذکور فديەنى مېت نىڭ نماز وروزه بىرلەن ككلى بولغان بىلارى ايچون دور قىلدروب بر آدمغە ھبە قىلالار. ايندى وار ئلارنىڭ مذکور قرضى ادا قىلورغە اقتدار لارى اواىدىڭدىن فديە آلرچى آدم اخلاص كوگلىدىن راضى اولوب قرضى تولى. بوز صومنى آلوب قالا ايندى مذکور فديە شرع نظرندە فديەدىن ھدا بىلوب مېت عندالله ماء جور اولور مو ياخود اولماز مو؟

۶نچى سو ال: دين معيشت نىڭ قايسى نومرنىڭ ھادىس خاھار مېن چىقىدى رسول اكرم نبينا محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم نىڭ ايكى قىر بان كېسىكى خصوصىندە ردالمختار دن عبارەلار نقل ايدامش ايدى. رسول اكرم نىڭ كېسەش ايكى قىر بانلىقىڭ بىر مى اوزى ايچون واينكىچىسى وفات اولامش امتلارى ايچون دېسە بيان ايدامش ايدى البتە رسول اكرم نىڭ اوزى ايچون كېسەش قىر بانلىقى ايچابى، وفات اولامش امتلارى ايچون كېسەش قىر بانلىقى استىجابىدر. ايندى رسول اكرم مذکور قىر بانلىقى ايكىسىندە ھىد قىر بان كونلارندە

كېسەش مو؟ ياخود اوزى ايچون كېسەش قىر بانلىقى ھىد قىر بان كونلارندە كېسەش دە امتلارى ايچون بولغان قىر بانلىقى استىجابى اولدىغى ايچون ھىد قىر بان كونلارندە باشقىە كوندە كېسەش مو؟

اداره:

۵نچى سو النىڭ جواپى: وصيت ايتوب وفات ايتەش مذکور آدم نىڭ تىكفين وتجھىز وقضا دېوندىڭ صوك قالغان مالى نىڭ ئلنى شول بىر يوز صوم غنە بولوب شونى حال ھوتىدە قالغان نماز وروزه سېنە بېرور گە وصيت ايتوب اول بىر يوز صوم آفچە يتوشمگان صورتدە وار ئلارنىڭ مذکور روشدە معاملەلارى شرع نظرندە فديەدىن ھىد ايدىلدر ومېت دە ماء جور اولادىر. (ولومات وھلبە صلوات فائىتە واوصى با اكفارة ويعطى لكل صلاة نصف صاع من بر كالفطرة وكذا حكم الوتر والصوم وانما يعطى من ثلث مال ولو لم يترك مالا يستقرض وارثه نصف صاع مثلاً ويدفعه لفقير ثم يدفعه الفقير للوارث ثم وثم حتى يتم) درالمختار ۱نچى جز ۶۹۵ صيفه. بر آدم وفات ايتسە آنىڭ قضاغه قالغان نمازلارى اولسە فديە بېر واپىلە وصية ايتسە ھر نماز اوچون بىغدا بىدىن نصف صاع بېرلور فطرەدەغى كېى اوشىنداق وتر نمازى ايلە روزە ھىكېدە اول وصيت مېتنىڭ ئلث مالدىن بېرلور. اگر دە اول مېت مال قالدراغان بولماسە آنىڭ وارثى مثلاً نصف

صاعنی فرض آورده آنی فدیه دن بر فقیر که بیرون
بر نماز او چون اول فقیر وارثکه قایتاروب وارث
دخیه فقیر که بیرون فقیر بنه وارثکه بیرون نماز هم
روزه تمام بواغانغه قدری دیبکدر.

۶۶ نهی سؤالنک جوابی : اضحیه دیب ایام نجرده
غریبه او چون ذبح ایدلگان حیوانغه ایتوله در. بنا
عابه تردید که اورن بوق. (ثم لا یغنی ان الاضحیه اسم
اشاة مثلا تذبح فی ایام النحر ردالمختار ۵۴۳ جز
۲۹۰ صحیفه. خفی اولماسون اضحیه ایام نجرده ذبح اید-
لگان قوی کبی ار که اسم دیبکدر.

(الاضحیه اسم لما ینذبح فی ایام النحر بنية القرية
الی الله تعالی تعریفات السیدی) اضحیه الله تعالی گه
غریبه نبنی ایل ایام نجرده ذبح ایدلگان حیوانغه اسم
دیبکدر.

خاتون لر حقنده

(۱۷ نهی نومردن ما بعد)

(وفی المنتقی تمنع الشابة عن كشف وجهها لئلا
یؤدی الی الفتنة و فی زماننا المنع واجب بل فرض لغلبة
الفساد وعن عائشة رضی الله عنها جمیع بدن العرة
عورة الا احدی عینها فحسب لاندفاع الضرورة) مجمع الانهر
منتقی ده دیور یاش خاتون یوزنی آچق دن طبولور
فتنه که مفضی اولماسون ایچون بزم زمانه ده یوز
نی آچقندن منع واجب در بلکه طیه اقی فرض در فساد
نک زیاده غالب اولدغی ایچون. عائشه آنامز
رضی الله عنها دیور حره خاتوننک جمیع بدن عورت در
آنهقی بر کوزی گنه عورت ایس در. بر کوز آچق

بولسه ضرورت کینه در یورمگه مقندر اولادر.
(وتمنع الشابة من كشف الوجه بين الرجال لانه عورة
بل لغوی الفتنة کسه وان امن الشهوة لانه اغلط ولذا
اثبت به حرمة المصاهرة كما یأتی فی الخطر والاباحة.
ولا یجوز الیه النظر بشهوة کوجه امرد) در المختار یعنی یاش
خاتوننی ایر لر آسند یوزنی آچق دن طبولور یوزنی
عورت اولغاندن ایس بلکه فتنه خوفی اولدغی ایچون
نهی اولونور خاتوننی توتماندن نهی اولدغی شیکالی
هر نه قدر شهوت دن امین ایسه ده توتقی دن طبولور
زیره توتقی ده بیگره ک شدت وار حرمت مصاهرة
ثابت اولور ابن عابدین دیور که خاتون لر نی یوزنی
آچق دن منع اولدور فتنه که توشمه ک فور قوس اولد-
غی ایچون زیره ایر لر خاتون قزنی آچق کورسه
شهوت ایلن فارسه حرمت مصاهرة ثابت اولدر دیور

(قال صاحب الهدایة و یکره لهن حضور الجماعات قالت
الشرح یعنی الشواب منهن. قال اصحابنا لان فی خروج
جهن خوف الفتنة وهو سبب الحرام وما یفضی الی الحرام
فهو حرام فعلی هذا فواهم یکره مرادهم یحرم لا سببا
فی هذا الزمان لشبوع الفساد فی اهلها) عینی شرح صحیح
البخاری فی الجلد الثالث ص ۲۲ نهی. هدایة صاحبی دیور
خاتونلره جماعت نمازینه حاضر اولاق مکروه در شارر
لری دیور یاش خاتونلره مکروه در اصحابهز دینیلد
علمه سی وسببی یاش خاتونلرنک چقاقلغنده فتنه خوفی
واردر فتنه خوفی اولاق حرامغه سبب اولور هر بر
حرامغه سبب اولان شیده حرام در بس خاتونلرنک
چقماغی ده حرام در بوزمان اهلنک فسق فساد بیک چر-
غالمش در.

بس یوقاروده مذکور احادیث نبویه لر دن بعضی
صراحه و بعضی ضمهنا حجابنک وجوبنه ولزومنه دلیل
قوی در دین دیانت وانصافی صاحب لری فناعت ایدر-
لر اعتراضه مجال ومحل یوقدر.

بو نينداي جراءة بو نينداي التفاتسزاق؟ ياخود

مهم مسئلہ

(اونکان نومبردن مابعد)

شول نقطه نظرغز سوگنده سبيلار كورمه تهنه سز
 (مثلا حاضر نده بازو چيلار مزنك كوبنه ويه شارده ادبي
 نامزگه روسچه سوزارني كورمه سكه طرشو بلن عرب
 قاندين كرگان سوزارنيك چفاررغه طرشو آلا اور-
 نينه اوز سوزارني طابو، باصاو باباشقه ترك نالار-
 ندين سوزار آاورغه مبل بار) ديب ايتنه سز آغز كزدين
 ني سوبل گانگزني فولانگز ايشته سه، قواغز ني باز-
 شانگزني كوز كز كور ماسه اول وقت بو دلينگز گه
 اشانام. بو كوونگي كورنده سز روسچه بلوني م-رجاني
 فرق برنجي فرض ديب اينكان ديب روس مكنتلار ينه كورمه سز
 غير پارني كور گه دلالت فيلا سز، حتى بالالار مزنك كوب
 سوزارن روسچه او فوغه صرف ايتدرر گه اجتهاد
 ايدمه سز سنه الاسلامدن بولغان (السلام عليكم) اور نينه
 اوزدراسنو ويني ديب كور شه سز، بو قابسي اغت؟
 بو بر گز بلن قارا فارشي سوبل شكانده پارملي تلگز
 اور صچه بولا، بالالار مزن روسچه بخشى او بره نسون
 ديب - ترقى مليت قوميت قووچيلار مزن، اورس
 پر بساو گه هم نه نكه ار طوتالار، فقط اور صچه سوبل-
 شدره لر بولار بارده دلينگز گه سبيلار گز گه تنانض
 ياصى. سز هر بچه ني قوماساغزده اول ايندى سزنك
 كيك تر قيروراردن چغوب بارا محترم دينى عرب
 نامز اوز يبه احترام ايتمه گان كشيبارده بورده بولماسه ده
 قايعر مهن «الانسان عدو لما جهل» ديب مقاله منك با-
 شندوق اينكان ايدم. بو سبيلار گزدين كولكى سبيله
 بوق چونكه همه افوال، افعال، حركتلر مزن بلن بساط
 ملتلر بولينه كور بارغانه زني اوز مزن سبز مبد فلامز
 ياكه سبب بساوبده قوميت مليت فكر نده گي
 كشيبار مزنك شلته لار ندين مسخره لار ندين قور قامز سكوت

بلن اوز درامز (بجاهدوني في سبيل الله ولا يخافون لومة
 لائم) آينن اوننامز. فاش باصيه زديب كوز چفارامز،
 صابقان چبچق بورووي بلن بور مزن ديب اوز بو-
 روون اونقان قبياندين بزده ياكنا لغتلار از لانه طور غاچ
 اوز تاپزني اونته كورمه سبك شونيدنه ايتور گه كبره ك-
 شوشى هر ب تايينه حقسز هجومي مقاله گزده يوز بكمرمي
 بيش سوز عرب لغتنده يازغان سز. نيگه آلاي بولغاچ
 ملي رسى نقطه نظر وغير بلرني ياكنا تل اختر اع ايتوچى
 مبل آرتندن بوروچى پيسانيلار گز فكرى بلن ياز-
 مادغز بو يوز بكمرمي بيش عرب سوزار سزني ومقاله
 له گزني تحقير بولا تو گلهمي؟ كيه چيالك بولا تو گلهمي؟
 اگرده مقاله گزده كاشكى شوشى فصيح يوز بكمرمي
 بيش عربى سوز بولماسه ايدى سزنك مقاله گزني رد-
 گه ده حاجت قاله اس ايدى اوز ندين اوزى سزنك هم
 آنا تلبرنك نادان طوپاسلغن آبرم آچق ايتب بير
 ايدى «نقطه نظر» ديگان بواوب ئال نيلار يازغان سز
 دخنده سبيلار گزدين (املاچيلار مزنك بايتاغنده عرب-
 بچه دن كرگان حرفار دن ص، ض، ط، ظ، ح-رفلارن
 نالار سوزار ندين قوو ارغه مبل بار) ديب ايتنه سز-
 اوشبونده دورت عرب حرفن قوغانده باط ملتدن كرگان
 دورت پ، چ، ز، و، حرفلارن قوو ارغه ميلنگز بوق،
 باط ملت حرفلار ينه نيندى احترام؟ نه دنياوى اخراوى
 فائده مزن گه باهت بولغان دينه مزنك اساسى بولغان
 عرب حرفلار ينه تايزده اورنده بوق. سبيلار گزني
 ندر چرك و نوتسز لگي اوز اوز ندين معلوم. يازو-
 چيلار غز املاچيلار غز كمار؟ آلا شولاي اوق ديننى
 اماماندين آبرراق قدر زور نو نكه مالك مجتهدارمى؟
 ياكه مالا يعنى بوق بار چپوخه لر يازوب ملتني
 آزدروچيلارمى؟ البته شوشى سوگنى فسمدين ايكل-
 ناكلارى قوپاش كيك ظاهر در آلا رغه بيت شريعت ام
 يلنفت ولا يلنفت «ات اورر كروان بورر»

عبدالله بن يعقوب تيمكين (صاراپول).
 (آخري وار).

ترکستان مسلمان و کيل لار ينگ پروتيستي

بزتر کستان و کيل لاری اون اوچ ميليون ترکستان مسلمانلاری طرفندن آنداغ معلوم نامه وقرار داد فلور مز کم، ۱۹۱۷ نچی يل ۹ نچی مايد، مسکاوده مسلمان فورلنابی نك بر مسئله سنده قیلغان قرار لاری عموم روسیه نی حتی ترکستان، قزاقستان، کافکازنی هم شامل می؟ یا خود اچکی روسیه گه مخصوص بولسه بزار آثا تعرض اینته بزم. اگر بوفرار لار ترکستان و باشقه اولکالار نی شامل بولسه، بونقدیر دبزتر کستان و کيل لاری ۱۳ ميليون مسلمان خلق طرفندن حصو صافقیر حچندلك محمد سلطان عهومی تر کستان کر ایی نك عهومی و کيلی بولو صغتم ابله بوفرار لر گزغه پروتيست ایتوب، ناراضی لاری لاری مزنی بیان قیلامز. چونکه اول قیلغان محلی مختاریت فیبدیر اتسبه قرار. مزغه هم شریعت اسلامیه غه قطعاً خلاف در. یعنی سا. نسبالیست دیه و کرات چه یار خلق اور نالار نك بر ابر تقسیم بولوشی قطعاً شریعت محمدیه گه خلاف در.

ایکنچی پروتيست

ترکستان نك اون اوچ ميليون مسلمان لاری نك و کيل لارندن معلوم نامه: ۱۹۱۷ نچی يل ۹ نچی مايد ندا کر قیلنغان خانون قزار مسئله لاری نك قرارینه بزتر کستانلی لار و کيل لاری ناراضی لاری بیان قیلوب اظهار نفرت قیلامز چونکه مذکور قرار لار نك بعض لاری شریعت اسلامیه و نران کریم گه قطعاً خلاف در.

اما شریعت که خلاف بولماغان بلکه موافق بولغان لارینه راضی مز. شریعت که ونص قطعی غه خلاف بولغان لار نك بری، خانون قزنی میراث ده ابرار ایلان بر ابر بولوشی قطعاً نص قرانی غه (والمذکر مثل خط الانثیین) آیه کریمه سینه خلاف در. و کذا خانونلار نك ابرار ایلان حقوق شهادتده بر ابر بولوشی نص قطعی: (واستشهدوا

شهادتین من رجالکم فان لم یکنوا راجلین فرجل وامرأئنا) آیه کریمه جلیله سینه قطعاً خلاف در. بو مسئله لارده موسی بیگیبیف قطعاً خلاف قیادی آنک کلامی بوجه من الوجوه صحیح ایسدر. بوز ندیق اوز فکری ایلان عالم نی هلاک ایتماکچی بولا. مسلمان لار آگاه بولماکچا! و ز ندیق لار دعویسه لارندن غفلتده بولماکچا. و کذا طلاق مسئله سینه خانونلار ابرار ایلان مسادی بولوب خانونلار اوز نفس لاری نك خواهده گان وقتده اوزاری طلاق قیلماقلاری شرعا ممنوعدر. (الطلاق لمن اخذ بالساق) حدیثینه قطعاً خلاف در. اما خلع یعنی خانون اوز نفسی نك ابری نك رضای ایلان بدل ایل و بغیر بدل سفارقتی شرعا جائزدر. بس بو مسئله شرع طرفندن رخصت بولغان حاله اولگی مسئله گه اصلاً حاجت یوقدر. تعدد زوجات مسئله سی الله سبحانه طرفندن دور تکه چه رخصت بولغان حالده آثا انکار ایتوب فارشی سو بلاء مک نص قرانی غه فارشی لاری در، اکن قسم و عدل بین الزوجات شرع طرفندن ایجاب ایدلگان در آنک معافط، و رعایه سی هر بر «من تعدد زوجته» گه واجبدر. هم خانونلار نك و بعض دیانتسز کسه لار قیلغان قرار لار نك، شریعتده ستر یوق دیگان سوز قطعاً نص قطعی (یا ایها النبی قل لازواجک وبناتک ونساء المؤمنین بدنین علیهن من جلابیهن) آیه جلیله سینه خلاف در. شول سببلی هر بر مسلمان بولغان کسه لار کتاب الله و سنت رسول الله غه تابع بولوب آنک خلافینه سو بلاء گوچی لار گه بیان نفرت قیلسه لار کیرهک. لهذا بزتر کستان و کيل لاری بو توغریک پروتيست بیان قیلوب بیان نفرت قیلامز.

- ۱ نچی عموم ترکستان و کيلی حچندلك ملا محمد سلطان توغبا باخانی
- ۲ نچی خوقند و کيلی ملا کمال الدین رحمان بیردی اوفلی

اديب كامل، وليبيب فاضل، صاحب هويت، غيور حقاني
 معتمد منهاج الدين افندي ابن يوسف قدر منى جنابلار بدير.
 مشار اليه جنابلارى اوز ياغيله اوزى قورور بلوب،
 هج كېسسه طرفندن برتين اعانه كورمېچى هندستانغه
 قدر سفر ايدوب آنده نيچه نيچه الوغ مدرسهارده
 تحصيل ايدوب، ونيچه نيچه علماء زبردست، واديب
 و معرر لر صحبتنده بولنوب آنلاردن بىك كوب معلومات
 دنياويه و علوم دينيه استفاده ايدوب استعداد و اجتهادى
 مختار نچه تحصيل كمالات، و معارف ايدوب وطنه قايتوب
 بزيم ملتده مع الاسف موگنا قدر موندى ذانلار نك قدرينى
 بعض تقدير ايدوب صاحب فراست و همت آدملار بولنوم.
 بقتندن، و خصوصا بخاراده طرر وب كيك چاپان كېوب
 معل فزائى قدر زور چالاه اوراب قايتماغان شهباز.
 اريهن نك نى قدر صاحب فضل و كمال بولسه لارده
 بازارلارى بىك قوشونكى بولديغندن فضل و كمالينه
 مناسب بر اورون تابوب بېروچى بر صاحب هويت
 و همت اولمديغندن نيچه ياللر عمرين هر گردانلق ايله
 اونكار دككن صكره نهايت كنه اوز ياغيله اوزى قور.
 بلوب اوتكور قلمى واسطه سيل بر طرفندن جمع ايتديكى
 جواهر معارفندن ابناء ملتنى حصه دار، و ايك كنجى
 طرفندن تامين معيشت ايتمك امليله ۱۹۱۳ نچى سنهدن
 بىرلى «مشورت كاليندارى» نامنده بر اثر بر كزیده
 تشرينه شروع ايلدى. وشول سنهدن بىرى بيش يل
 طرفنده بيش عدد كاليندار نشر ايدوب بونلرده
 نورلى موضوعلرده بىك كوب مفيد و نافع دينى و دنياوى
 مقال لردرج ايدوب معارف تشنه س بولغان بىك كوب
 مستعدارى فوه قلميه مندن نبعان ايتكان معارف چيشمه.
 سيل ميراب ايلدى. مشار اليهك فوه قلميه، و حسن
 اد، وجودت افاده، و طرز تحريرده اولان درجه
 افتدارينى، و حق و طوغرى سويلمكده پالنگز حلق
 و طوغريلغى مطمح نظر، و غايه امل، و هدف غرض

وايدىال ابدرك بو بابده كيرك كم اولسون هيج
 كېهنك خاطر ينى رعايه، و آنلر طرفندن وقوعسى ملحوظ
 اولان منافع و مضارى ذره قدر اولسون ملاحظه ايتمه.
 مكده اولان صلابه دينيه، و هويت مليه، و ثبات قلبيه، و متانته
 جديله سينك نه مقدارده اولديغنى بيلمك، و اوز كوزيله
 كورمك ايتنگان كېسسه نك آنك شول اثر بر كزیده سى
 اولان مشورت كاليندارينى، و بالخاصه اوشبو ۱۹۱۷
 سنه سينه مخصوص اولديغنى آلوب باشدن آياق دفتله
 مطالعه ايتمك توصيه ايدوم. هله ارباب ديانتكه رؤيه
 هلال و رصد خانه و فضيله صيام شهر رمضان حقنده
 اولان تحقيقاتى، و مدارس دينيه من حقنده قران
 بايلرينه اولان خطابنامه سى بشقه يرلرده تاپيلمى
 طورغان تاپيلغانده بو طريقه بليغ صورتده بولمى
 طورغان نوادر اندندر. حاجى زين العابدين تاغيف
 جنابلارى حقنده بازغان جهل اريده تام برونده در. مشار
 اليه نك تاغيف نك مكنوبنى اوقوب آغلامه سى كلورسه
 بو رافم الحروف آنك شول مكنوبى درج، وشول
 همنى بيان ايدامش «وقت» جريده سنى شول وقتده
 بولغان بربنك مولد مجلسينه آلوب باروب برده
 مبالغه سز كوزيمده ياشلار يهنى آغزه آغزه اوقودم.
 بز نك اهل اسلامك اللهمز، پيغه بر من، دينه ز،
 فرآنه ز، قبله من بر بولديغى حالده اساس اسلامده
 دگل آنك جز ئياتندن و فروعاتندن بولغان بر ايكى
 ماده ده بر بريهنى تكفير ايدوشوب دشه انلشوب آير.
 ياشوب بر بريهن ايله مقالهلر ايدوشوب يكه ز نك كئا.
 فتندن مملكتلر يه ز دن آير بلاوب شوشى حالنكه كلديكه ز نى
 آ ذلاغان و بيلنگان كېسسه نه موندى اتحادكه دعوت
 ايدوب قورى سوز ايلنگنه قالمېچى سوزينى بو قدر
 همت و احسانانى ايله ناء كيد ايتكان بيوك بر سيمارك
 بو قدر عالى سوزلرندن قلبى منامش بولوب (اگر
 قلبى تاشدن بولمزه) نېچوك آغلاما حقه كيرك؟ الله

تعالی حضرتی تاغیبی جنابلارینی موندن صکره دهه، موم
اهل املا، بیک چوق فایده لی ایشار قیامغه موفق
ایدوب امثاللارینی چو فالنسون آمین.

منهاج الدین افندیڭ بو باغی مشورتندە بولغان
باشقه مقاله لر بده ملتنگ حسیاتلارینی اویغاتاچق، و آنلرده
هر طویغو ایجاد ایدەچک آچی بولاسده بیک طوغری
وعلی حقیقتلردە بو مقاله ده موضوع بحث اولان
ذوات، کبرک بابار و کبرک محرر اولسون مقالات
مذکورہاری ظر دقت و امان و انصاف، ایل مطاعه،
و اوزار بیک افعل و اقواللارینہ نطقی ایدوب قاراسلار
وجدان صحیحہ مالک اولمہاری شرطیلہ افعال و اقواللارینہ
مذوق النقطہ بالنقطہ، طاق ایدیکنی اعتراف ایدوب
منهاج الدین افندی جنابلارینہ بو خصوصہ دار بایق
دگل اوزار بندن مستور بولغان تصورلارینی امام
غزالی حضرتلارینک احیاسندە بیان بیوردیغی دورت
طریقک بربل کوستردیکی، و آناری بو خصوصہ
تنبیہ ایتدیکی ایچون منتدار شکران اولمہارندە ذره
قدر شہه بوقدر، فقط بونک ایچونده دیدیکمزکی
وجدان صحیح و انصاف ایستمر. بناء علیہ بونک تفصیلا
قته کریشہچی (مسک آنست که خودش بوید، نه آنکه
عطار گوید) قاعدہ سینہ بناء اوزارینک انصافارینہ
حوالہ ایلدک. موندە بنده شونبغنه ایتوب کینتہ سوز
کبلدر که مدرسه دینبہار بونک اصلاح و احیاسی حقیقہ
بالکمز. قزان بابلار بغنه مخاطب بولمہچی مہلکتہز نک
هر کوشه سنده بولغان همتلی بابلر بونک هر بری
مخاطب بولورغه تیوشلی، و مدرسہ لر بونک مادی
جهتلر بگنه نامین ایتامک ایل گنه فالهیچی معنوی جهتی
یعنی اول مدرسہ اردە علوم دینبہ، و آنک موقوف
هلبهسی بولغان علوم عربیہ گه کمال اقتدارلاری
بولغان مدرسہ لر جلب ایتک ماده سینہ اعتنا و اهتمام
ایتمک بیگرهک تیوشلیدر. حاضر ایددی حریت دورندە

موندی مدرسارنی خارجدندە جلب ایتەک مکندر.
جناب دق همتلی بابلر بونک شوشندی نافع ایشار گه
موفق ایلسون دعاهیل بو مقاله مزه ختام ویرہلم.
افقرالوری ملا عبدالله

(مؤافی و ناشر افندیڭ مراجعتینہ جواب)
بن اوزم مشورتنک حاضرگی شیوه سبلہ دوام
ایتمسون ایستیمین.
موندندە زیاده ادبی لسان ایلہ یازیلسه بونک
ایدل بوی، وتر کستان اھالیسی آنی آ کلامقدہ خبلی
مشکلات چبگرلر دیب اویلیمین. حاضرده شوشی لسان
برنک ایدل بوی وتر کستان اھالیسنہ کورہ تمام ادبی
وهر بردهگی ترک اولادی آ کلالر اقی و لذتلوب
اوقور اقی بر لساندر. ملا عبدالله

اداره

مشورت کلیندارنی اوزمزدہ کوزدن کیچر دک.
دروافع کلیندارده شایان تحسین دینی مقالہ لر یوق
تو گل.

اگر آلارنک اھمیتنی آلا آر اسینہ درج ایدلگان
رسم لر بوغالتماسہ ارایدی ہمدہ کتب شرعیہ دە اعتبار
ایتلگان مذهب اردن اغراضنی موجب بولغان طاغیبی
مکتوبینہ بیرلگان بہاء ایلن، بالفعل بواوب تورغان
بد مذهب ار گه روی رضا کورساتونی موم
بولغان چہلار بولماسہ ایدی (نبتک مقالہ دن شول
آ کلالرغہ مکن) مشورتنک ہمہ سوزلارینہ و مقالہ
صاحبی نکدہ بار اقی تقریظنہ بزدہ بالعیین و الراض
اشتراک ایتکان بولور ایدک هر حالده دینی مقالہ
لرنک اھللاری طرفندن یازلنوی کالیندارنک بزاورونب
اوتکان گناھارینہ کفارت بولا یاز اقدر. کالیندارنی
مطاعہ ایدوچی ارا بیتہ شریعت نقطہ نظر ندن درجی

مشروع بولماق سان رسم ار حقنده اولان مسئوليتنى
 بهررنگ اوز اوستينه طاشلارار. كليندارده يوسف
 حاجى دبير ديبى حقنده اولان مقاله ده، بلاغيتل برابر
 لسان نزاهت استعمال ايتمهسى، مقاله نك شائين
 باشقون كونار گان. دبير ديبى نك «دين و معيشت» ده
 بازوجى بو قدر علمائى صراخه وهمه فقهاء اسلاميهنى
 ضمنا سوكمكده استعمال ايتديكى، «طور مش» غزبتهسى
 و انك امثالينه مخصوص بولغان ايسرك چواشار
 موگوروى كى الفاظ قبيحه قوللانغان. :

كوبدن توكل مشورت كليندارينى اوتوب چققان
 هر ذات طرفندن خصوصى مکتوبده توبنده گى سوزار
 بار ايدى. «مشورت كليندارنده ديانت اهلى انك
 بارانغان كشميسى بولغان شورا محررى حقهك شايان
 نعبين مقاله اوندق. مشورت صاحبنه شورا محررى
 بران دبير ديبى حقنده يازغان مقاله اربنه رحمت
 اولدم.

شول قدر وار كه حاجى يوسف باينك بكر منچى
 هر دغى كشفيات عاليه اربنى ذكر ايتدى برده آنك نچه
 بلار منفورى بولغان باشلر مسلكينك صواب اولديغنى
 كشى ابدوب نچه بلار دوام ايتديكى اهل ديانت
 مسايكنى ناشلاب باشلر مسلكينه كوچديكنى، و خاتونلار-
 فه جهامت نمازبنه يورونك رخصت ايكاننى كشى
 ابدوب بو خصوصه هم مقاله او بازوب جمع فقهاء امننى
 هوما «دين و معيشت» بازوجى علماء عصر بهزى خصوصابو
 قدر الفاظ قبيحه ار ايله سوكدىكنى، و بوده بتماسه خريفيك
 بوندىن جهامت نمازبنه يور و خاتونلارغه رخصت
 ائمنده بر رساله يازديروب، و آنى باصديروب نشر
 اينوى نندىر؟ ذكر اولماش. شايان ذكر كورمه گاندر ظن
 ايدرم. حنفيار قولى ايله حنفى و بشقه ارنى رد ايتك
 مجادل ايتك حقيقتده نصر الدين خواجه نك اوزى
 اوغرلاب صوبغان طانا تيرسنى كورستوب طانا ايه-
 صيك بوزن قار اقبليم ديمهسى قبياندىن غايت كوالكى

ونهايت درجده الوغ بر حماقتدر. بويل چققان قارماق
 نسخه اربنك برنده بوتبوشسز ايشلرى ايجون يوسف
 حاجينى تنقيد ايتديكى كوروب بوبه چاره ده تپوش سز
 سوزار ميبلى (سويلگاندىن سويلمگان بخشيراق*
 سويلاب ايدم باشماتوشدى طابق) و فتنچه قارماغه نله-
 كگان ايكان ديب اوزيبك ۲۱۷۰ و فتندهغى مقاله سنده
 «محترم الفاضل موسى افنديك «بيوك موضوعارده
 اوفق فكرار» كنانينى توشنوب مطالعه قيلمسه عبدالحق
 حضرت موندى موضوعارده بو قدر اوفاق فكرار ايله
 چوبالماز ايدى» ديديكى قولى مقابلنده بزده «حاجى
 يوسف بايك محترم الفاضل محمود مرجانى افنديك قارما
 ماغينه ايلانگه چكن بلسه دنباده اوفاقلنده هيج مثلى
 بولماغان موندى اوفاق نرسه لر ايله چوبالوب اوزن
 بتون عالمگه مسخره قيلماز ايدى» ديگان ايدك.
 بويلى مشورتنى كوربهاى بيجاره قارمانك بيگرهك
 زورينه ايلانگان ايكان ديدك. بوغنه بتماسه ۲۲۱۹
 نچى وقتده سمبرده مسلمانلار طرفندن بولغان رور
 ميتينغه الكى مسئله نى قوزغاتوب سويلمه سيدر.
 شوشى قدر ملت نك الوغى كچيگى ملت غهن يوب
 يورگان بر وقتده وشول خصوصه بولغان جيواشده
 شوندى اوفاق سوزى يوسف حاجى كى ملت آناسى
 ملت آناسى بولورغه تپوش كهمسه نه گه سويلمك نك نى
 فائدهسى ونى مناسبتى باردر؟

يوسف حاجى اهل ديانت گه سورة براتنى اوفوسه
 اهل ديانت ده آكا سورة نكثيرى سورة عصر سورة
 هزمه نك اوچسن بون اوقب يوسف حاجى قدروق
 رومچه بلمسه ارده ياريم يالاق نللىرى برله «مى
 تاكوژ شارا بارانى اوميم» ديمزلر ميكان؟ «لكل فاه
 وميم» ديگان اربيت «رحم الله امرأ عرف قدره و لم يتعد
 طوره» مقال حكمنه امثال ايله مقاله مزى تمام ايتام «

مسكوا اسيز دنده قرآن و شريعتنك تحقير ايتلوى

اسيز دنك اسهر «روسبه مسلمانلار اسيزدى» ايدى. تورلى جنس خلق: تاتار، باشقرد، قرغ، صارت اوزبك، نوركمان، چبركاس، فافازايلر، پالاكار، همهارى اسلام دينى شرافتده بو اسيزدغه چبولغان هم اسلام اسهر ايله برله شوب بيوك بر مؤتمر اسلامى تشكيل اينگانلر ايدى. شولاي بوله تور و بده بو اسيزد شولقدر اجناس مختلفه نى بر نقطه غه چيغان شريعت اسلاميه غه فارشى كقران نعمت ايتوب شريعت غراء نك قطع حكملر يته مخالف و قرآن كر يهنك صريح آيت لر بنه فارشى بولغان قرار لر چغاردى. اگرده مو- قداين قرار لر نى اسلام دشمنانى هر ملت نك اسيزدى چغارسه ايدى البته تعجب ايتوله مس ايدى. اوز لر بنه مسلمان اسهرن بيرگان و اسلام ديننده بولونى دعوا قيلمان خلق نك اسيز دارنده بوروشچه دين و شريعتكه آچق خلاف بولغان قرار لر بير لوى موجب تعجب بولوى اوستينه هيج شبهه سز ديسانت اهلى ارچون بيك الوغ تاسف و مصيبت عظم در. البته بولاسيزده سويلنگان سوزار و اشلنگان اشلر نى باشقه ملنلر نك اهل معرفت و عقلاس ايشتوب بيك عجبكه فالاققلر در. اسيز دده شريعت حكملرى طابئالدى قرآن تحقير ايتو- لدى بر طاقم ديانت دشمنانلرى اولدين حاضر اب قويغان پلانلرى بوينچه اسيزد اشلر ن اوزلرى نل- گانچه آلوب بار ديلر هر اشده داؤلپنيه و تسلط ايتوب حقيقت باغندن اغز آچار غه هيج كمگه اخيار بير ما- ديلر شول سببلى اسيز دده حاضر بولغان اهل ديانت و كبلر اسيز دنك اشلر ندى راضى اولماديلر. هر فاه بوهى اظهار تاسف ايتوب سويل شديلر. خصوصاً داغستاندىن كبلنگان اهل علم و نور كستان مدرسلى اسيز دده بولغان احوالدىن بيك نفر نل ثوب نهايت در-

جهده تاسفارين بلدر ديلر. اسيز دنك ابتداسى دين عالمين تحقير ايله باشلاندى پر بيزيد بوم هيئتينه هر فرقه دن حتى خائونلر دن ده بر هر كشى تعيين اينگانلرى حاله اماملردن بر كشبنى ده كرتيه گانلر ايدى، حالبوكه اسيزدغه كبلنگان تورلى فرقه لر آراسنك صان جهنندن ابك كوي اماملر ايدى اماملر نك صانى اوچبوزدن آرتق بتون اسيز د اعضا لر بئك قريپ نصف اماملر ايدى شولاي بولانور و بده پر بيزيد بوم غه بر امام ده كر تله گان ايدى سو كندن اماملر دعوى قيلوب اوز آرارلر ندى ملا حسن عطا فاضلنى پر بيزيد بوم غه كر گزديلر پر بيزيد بوم غه كر سه ده آنك اش فقط شاه بولوب او طرودن غنه عبارت بولدى اسيز دنك هيج بر مجلسينه آنى رئيس ايتماديلر؛ حالبوكه پر بيزيد بوم داغى باشقه اعضا لر نوبت ايله رياست ايتديلر بواشلرى البته اماملر نى تحقير و مسفل ايتوايدى. اماملر پر بيزيد بوم غه اوز آرارلر ندى حسن عطا فاضلنى صابلاسه لرده سو كندن كر بسى او كنديلر آنك هر كندن راضى بولماديلر چونكه آكا اماملر اسهر ندى اسيز دنى تبريك ايتهر گه گنه و كات بير گانار ايدى اول اماملر اسهر ندى تر ييدو ناغه چغوب اسيز دنى تبريك ايتگاندىن سو ك هيج لزوم سز آنداغى ديا- نتسزلر خاطرلى اوچون خائونلر مسئله مينه كر شوب شريعت اسلاميه ده حجاب بولماون مشعر بولغان سوز- لر سويلدى. آنك اوشبو هر كنى اهل ديانت نك خاطر لر بنه بيك اغر تاثير ايتدى. بواش ايله صابلاو وقتنده اوزى حقنده كوب شارلر نك صول يافغه نه گاه ره وينه سبب بولدى. اسيز دده دين و شريعت نك هم علماء دين نك تحقير ايتاولارى سويلگان خطيبلر نك سوز- لر نده هم بابطاق بولدى. عمر تير بغولنى ديلگان كمسه معارف مسئله سنده اوتوغان داكلا دينك مقدمه سنده اسلامنى و علماء دين هم مشايخنى تحقير ايتوب كوب نامعقول و خلاف حقيقت سوزار سويلدى. سوز بئك

باشنده مدنيت في باوروپا دن غنه چقان ايتوب شرفه
 هيچ مدنيت بولماغان ايتوب كورسازى حالبوكه باوروپا
 مدنيتنى نك اساسى بعداد واندلس مدنيتارى ايدى
 آندن تغافل قىلدى اسلام بايراغى آستنده مدنيت
 و نرفى بولدى بىز اسلام بايراغى آستنده الله ميك
 بلكه ملت بايراغى آستنده اشهر گه تپوشمى ديب
 آين صورتده اسلام بايراغى طاشلار غودعت ايتدى
 آندن صولك بىك ادبىزلك ايتوب «غربى خلقى مدنيتنى
 نرفى ايتدى گانده نيلبىگرام و تپه يوللار باصاء نك شرفه
 نده مللار بهلش آشير ايدى» غربده موسيقه لار و تپا-
 نرلار اويغالغاند، شرفه قرآن اوقوب تسبيح تارتو
 هم تزلزله قاراب ارطرو ايله مشغوللار ايدى» ديب
 بنون علماء دين و مشايخى حقارت ايتدى هم قرآن
 كرىمنى موسيقه دنده توبان درجه گه قوبوب هيچ بر
 مسلمان كشى راضى بولماسلى قبيح و چركن سوزلار
 سويلدى تير يغورلنك بو سوزلار ينه اسيز دده بولغان
 علماء دين هم ما نفرت ايتدىلار بىك رنجىلار اهل
 ديانت بو خصوصده همهلرى بر گه جبولوب آنلنى
 اوشبو كفر ياتينه قارشى شىتلى پروتست بازديار.
 شول پروتستنى تريبونادن اوقوماقچى بولدىلار بونى
 ايشنكچ عمر تير يغورلنى بر كشى يباروب اماملردن عفو
 اوتندى آكا قارشى اماملر «مذكور نامه قول سوزلارن
 قايىسى اورندى سويله گان بولسه شول اورنده بنون
 خلق آلدنسه عفو اوتنسون شولاي ايتسه گنه عفو
 قبولورمز» ديب جواب بىر ديلار لكن صولكندن پريز بوم
 هيئتى نك مللار غه قارشى بولولارى سببلى بولاش هم
 باصلوب قالدى .

آخري بار

م - ص

تورلى خبرلر

شكايهت

۱۹۱۷ نچى يل ۲۰ نچى ماينه اولغان غوبير نسكى
 اسيزدى غومى غوبير ناچيو اشينه اشتر اك ايدى اوچون
 غوبير ناغه تابع گورد هم اوبسا زلردن چافرلوب
 كىلگان دىليغاتلر آراستنده هر بر واصلت اسهند
 كىلگهن ايكشار باشقرد دىليغاتلرى ده بار ايدى
 مسلمان دىليغاتلر بارلىقى بر يوز فدر ايدى. مذكور
 مسلمان دىليغاتلرى خصوصاً باشقردلر اسيزده
 اولهچى مسئلهلرندن عبارت ايدوكنى بلماي عافل
 كىلگانلرلرندن خصوصاً اسيزده ده باشقرد برلارى نك
 مسئلهسى قارالهچى بولوب مذكور باشقرد برلارى
 نك داكومينتلرى باشقردلر نك اوز قوللار نك بولما دغندن
 نى اشهر گه بلماي يول باشچىلىق ايدولارن طالب قىلوب
 اور نبورغ مسلمان بيوراسينه مراجعت ايتسه لرده
 بيورا اعضالى بو طوغرى يول باشچىلىق كورساتو
 تو گل، مصلحتكه بارغان باشقرد آغاي انيلر گه طر-
 غرى كوزى ايله نده قارى آلمانلارنى بىك آچق
 معلوم بولدى. حالبوكه مسلمان آغاي انيلر گه مونداي
 بر نچى درجه نچكه بر مسئله فوزغالوب طورغاند،
 مذكور بيورا اعضالى يول باشچىلىق ايتولارى بر نچى
 درجه مطلوب ايدى. اميد ايدلگان مطلوبلر بولما غانغه
 كورهدر. بو صابر انيه ده اور نبورغ بيوراسينه «مير نوى
 بيورو» ديب ده اسلاگان كازاچى هم باشقردلر ده آز
 بولما دى. الوغ انقلاب زماننده يول باشچىلىق ايدولارن
 اميد ايدوب بيورا اعضالى نك بو طوغرى بده عركت
 اينما اولرينه الوغ تاسفهنى بلىر هم .

باشقرد دىليغانى الله بىردىن

اورنبورغ خبر لری

باشقردلر آراسنده:-

اورنبورغده کروان سرای بورطینه «باشقردلر اتفانی بیوروسی» اسمای بیورا آچلب بیورا اسمندن باشقردلر آراسینه باشقردلر اسپزدی یاصاوغه دائر خطابنامه تارانلغان شوشی خطاب نامهده همومی باشقردارغه توباندهگی مؤالار بیرلنگان.

سؤاللر:

- ۱) ژواصنکزده باشقردلر نیچه اول؟ نیچه جان باشقه ملنار بارمی، کملر، کوبهی؟
- ۲) ژواصنداغی باشقردلرنک اوز قولنداغی بر نیچه دبسه تینه، نیچه قورلی اسم بران بور تله؟
- ۳) ژواصنکزدهغی باشقردلرنک آیاقلی مال حسابی.

- ۴) جبر، ظلم، آلداو، داؤنومست بهانه لری ایله حقسز آلانغان برار کز بارمی؟ کمده، کوبه و فاجان آلانغان؟ تاریخی وداقومینتی.
- ۵) برار کزنی فسقه مدتسکه آلبده، زاؤوده فابریک، نگرمن، باقچه لرنی سبب کور گازوب خوال جهاق قیلغان. بیابارار بوقهی؟ بولاسه، حسابی، تاریخی وداقومینتی.

- ۶) باشقردلر آراسنده مدنیت و معارف تاراتو و آغر یللمرده بیروا بهانه سی ایله قالغان آنچه لرن کز بوقهی؟ بولاسه حسابی، قایدهلر، تاریخی وداقومینتی.
- ۷) باشقردلر اوچون باشقردارغه مخصوص باشقردلر صومالرنندن ناسیس قیلانغان بنالار، اشقوللر پانسبونلر، استیپیندیبلر بوقهی؟ بولاسه، باشقردلر آندن فائدلانغان وفائدلانالرمی؟ کملر فائده لانالرم بیورو آدریسی:

г. Оренбургъ, Караванъ-Сарай областное Башкирское Бюро.

خارجی خبر لر

تورکیه فرونتنده -

وان کولی جنوبنده بو قدر تورک عسکری بزنک پازیتسبه ارغه هجوم یاصاغان بولغان دفع ایدلنگان لار شولابوق جبدان رود تبره سنده اولغان کوردلر هجومی ده کبری فابنار لغان.

اوزنجان جنوب شرقی بولغانده بش یوز قدر کورد فرته سی بزنک پازیتسبه ارغه هجوم یاصاغان بولغان لار دفع ایدلنگان لار. تورک صالدا طاری بران صوغش بزنک عسکرار سا ککیز تبره سنده بیوک اورنی قواغه آلان لار.

روس نیس آراسنده

رومانیه فرونتنده بزنک بران نیس لار آراسنده عادی روشده صوغش اردوام ایته «باغوشچا» رابونته نیس لار بزنک پازیتسبه ارغه نق هجوم ایسه ارده زور هوقیت نزاله آلان لار.

لانتیتس اسماناسی ایله سنده نیس لار آیرا- بلاناری طرفندن قورقلاپ بوهبا طاشلانغان. بزنک آیرا پلان لار شول وقت دشمان پازیتسبه ارینه بوهبا طاشلانغان لار. نتیجه لار معلوم توئل.

محرری: هلام الدین خان اسلاموف
Редакторъ Г. Ханъ-Ислямовъ.

Тип. журнала "Динъ ва Магшиетъ", Оренбургъ

ناشری: محمدولی حسینوف

Издатель Мухамедвалий Хусановъ.